

Släktforskare fann kejsarinnan Katarinas svenska ursprung

ALINGSÅS:
**Många spännande och intressanta
glimtar ur sin långa erfarenhet som
släktforskare gav Rolf Ekelund då
han i onsdags besökte sin forna
hemstads släktforskarförening.**

Han började med att beklaga att det så ofta är felskrivet i kyrkböckerna. Det kan vålla en hel del huvudbry för den ovane släktforskaren, men de gäller att inte ge upp. Något som också kan förbrylla är att i en del familjer har flera barn fått samma namn. Ekelund hade själv hittat fyra bröder som alla lystrade till namnet Anders.

Många svenska familjefäder reste före sina familjer till Amerika för att sedan ta över familjen eller komma hem med pengar på fickan. En del hörde aldrig av sig. Ekelund hade funnit fall där emigranten hade gift sig i Amerika. Bigami alltså.

Tack vare det dataregister som numera finns i mormonernas arkiv över de folkräkningar (census) som gjorts vart tionde år är det ganska lätt att spåra svenskarna. Den bästa censusingörelsen är från 1900.

Kejsarinnan Katarina svenska

Ekelund berättade också hur han hade fått bekräftelse på att gamla sägner om att kejsarinnan Katarina av Ryssland skulle ha anknytning till Toarp i Västergötland. I en dombok fann han en inlaga där det berättades att en Rabe från Toarp hade flyttat till Riga och där gift sig med en änka som han tog över till Sverige och fick två barn med. När maken avled flyttade änkan tillbaka till Baltikum. Flickan blev så småningom kejsarinna av Ryssland.

Att man inte ska ge upp även om det verkar

omöjligt gav Ekelund ett exempel på. Han träffade på Stockholms stadsarkiv en amerikanska som skulle söka efter sin mors ursprung. Hon hittade dock inget i stadsarkivet. Eftersom modern var född i Yxlö församling skulle hon bli tvungen att resa till landsarkivet i Uppsala. En omöjlighet eftersom planet till Amerika gick dagen därpå.

Eftersom modern var född 1876 skulle dock uppgifter finnas på Statistiska centralbyrån i Stockholm. Ekelund följde damen dit men ingen med rätt namn fanns där. Tack vare ett ungdomsminne från Nynäshamn kom Ekelund ihåg att det också fanns en ö i dess skärgård som hette Yxlö. Ön tillhör Ösno församling. Där fanns verkligen den eftersökta som fosterdotter i en familj. Hon var född i Katarina i Stockholm. Tack vare att Ekelund hade god kontakt med en dam på stadsarkivet lyckades han samma dag få tillgång till Katarina församlings födelsebok. Där stod dock att både fadern och modern var okända. Men tre systertror hade varit dopvittnen, varför man kunde anta att även modern var syster till dopvittnena. Nästa dag reste amerikanskan hem till USA men Ekelund forskade vidare. I Uppsala landsarkiv fann han att de fyra syskonen samtidigt hade flyttat till Katarina församling. I samma kvarter bodde en specerihandlare som hade samma efternamn som amerikanskans mor. Han hade blivit änkling året innan den eftersökta flickan föddes. Att han var far till flickan var uppenbart, fastän inget erkännande gick att hitta. Snabbt kunde Ekelund nu följa moderns anor tillbaka till 1500-talets slut.

Ibland kan ett ovanligt förnamn leda rätt. Det finns nämligen "öar" där namn som annars är ovanliga använts mycket flitigt. Ett sådant är Rutger, som förekommer flitigt på Tjörn.

Normandie i Frankrike erövrades som bekant av vikingar. Detta ursprung firas fortfa-

rande med stora festligheter. Ekelund berättade att han hade träffat folk som räknar släktskap med berömda vikingahövdingar. Hans förnamn, Rolf, gick verkligen hem bland dessa blonda, blåögda vikingaättlingar.

En gång i Monterey, USA, träffade Ekelund några amerikaner. Han hade liten ljuslykta med sig som hade en bild av Läckö slott. Då uppgav en äldre gentleman plötsligt sin röst och sa:

– Detta är min förfaders sommarstuga!

– I så fall måste du heta De la Gardie, svarede Ekelund.

– Nej jag heter Carl von Salza men min far mor var född De la Gardie.

Mannen hade faktiskt rätt. De la Gardie bodde i Stockholm på vintrarna. Men när våren kom lastade man sitt bohag och reste till Läckö.

Förste kapitalisten

Själv härstammar Ekelund från förläggarsläkter i Marks härad. Den äldste i släkten var faktiskt den förste i landet som kallats för kapitalist. Han stod instämmd inför tinget i 1700-talets början för olaga landsköp. Han hade tjänat åtskilligt med pengar på sin rörelse och kallades därför i domprotokollen för kapitalist. Förläggarverksamheten har sedan gått i arv i åtskilliga generationer.

Ekelund har även tillsammans med en annan person gått igenom domboken för Marks härad från 1602 till 1740. Den finns datorkörd på landsarkivet och kommer så småningom på diskett med register på förnamn och efternamn och ortsnamn. Sådana här arbeten pågår på flera håll i landet.

Ekelund kryddade sitt kåserande med en rad roliga släktforskarhistorier. Här ett exempel:

– Den där mannen har utforskat sitt släkträd ända till de förfäder som själva klättrade i det...

JOHN HALLQVIST